

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mráčky a JUDr. Jakuba Camrdu v právní věci žalobkyně: **S. V.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 7. 2017, č. j. 57 A 97/2016 - 47, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 9. 2016, č. j. MV-52097-4/SO-2013, žalovaná zamítla odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 3. 2013, č. j. OAM-36689-19/DP-2012, kterým byla podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. b) v návaznosti na § 56 odst. 1 písm. j) větu druhou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání – účast v právnické osobě.

[2] Správní orgány uvedly, že stěžovatelka měla na území České republiky s platností od 10. 9. 2010 do 9. 9. 2012 povolen dlouhodobý pobyt za účelem podnikání – účast v právnické osobě. Dne 21. 6. 2012 podala stěžovatelka žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání – účast v právnické osobě. Správní orgány dospěly k závěru, že na straně stěžovatelky existuje jiná závažná překážka pobytu na území České republiky ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatelka po dobu posledního povoleného pobytu (tj. od 10. 9. 2010 do 9. 9. 2012) byla zapsána jako jednatelka společnosti V., s. r. o., avšak na jejím podnikání se soustavně nepodílela a funkci jednatelky této společnosti ve skutečnosti nevykonávala; stěžovatelka tedy neplnila účel, pro který jí byl dlouhodobý pobyt na území České republiky povolen.

[3] Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 18. 7. 2017, č. j. 57 A 97/2016 - 47, zamítl.

[4] Stěžovatelka současně s podáním žaloby požádala, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Tomuto návrhu krajský soud vyhověl a usnesením ze dne 24. 11. 2016, č. j. 57 A 97/2016 - 24, žalobě odkladný účinek přiznal.

[5] Rozsudek krajského soudu následně stěžovatelka napadla kasační stížností. Zároveň navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[6] V návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že na území České republiky žije již dlouhou dobu a má zde vytvořeno silné rodinné a společenské zázemí. Domnívá se, že by pro ni nucený návrat do země původu představoval nenahraditelnou újmu, jež by byla zjevně nepřiměřená důvodům vydání napadeného rozhodnutí. Dle názoru stěžovatelky přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout jiným osobám jakákoliv újma a jeho přiznání nemůže být ani v rozporu s veřejným pořádkem. Aby se stěžovatelka vyhnula správnímu vyhoštění, musela by opustit území České republiky, což by mělo za následek vznik dalších nákladů spojených s jejím vycestováním (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). Dále odůvodnila svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížností právem na spravedlivý proces a poukázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 - 25, publ. pod č. 3169/2015 Sb. NSS, podle něhož je ve věcech správního vyhoštění nezbytné přiznávat odkladný účinek.

[7] Žalovaná má za to, že pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou splněny podmínky. Připomněla, že přiznání odkladného účinku je mimořádným institutem, který nelze přiznávat paušálně. Dle jejího názoru není nikterak vyvrácena nutnost upřednostnit veřejný zájem před zásahy do života jednotlivce (viz usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 12. 2013, č. j. 3 A 120/2013 – 28). Náležitou ochranu má stěžovatelka zajištěnou prostřednictvím svého právního zastoupení. Podle žalované může být právo stěžovatelky účastnit se projednání věci před soudem zajištěno případně také udělením víza k pobytu do 90 dnů.

[8] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných a dokládaných stěžovatelkou a dále skutečností vyplývajících ze soudního spisu a rozhodnutí žalované dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. jsou naplněny.

[11] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že vzhledem k jejím stávajícím poměrům, jak je vylíčila v návrhu na přiznání odkladného účinku a jak vyplývají ze soudního spisu, by nucené opuštění České republiky pro ni mohlo znamenat značnou újmu. Nejvyšší správní soud má také za to, že pro výkon stěžovatelčina ústavního práva na spravedlivý proces je nezbytné, aby stěžovatelka mohla zůstat na území České republiky do skončení řízení o její kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto

pokračování

spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatelky, především v možné újmě na výkonu jejího práva na spravedlivý proces. Při zajištění tohoto práva přitom nelze spoléhat na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců je rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

[12] Zároveň Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byla stěžovatelka skutečně nucena ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

[13] Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohla být stěžovatelka donucena až v souvislosti s rozhodnutím o jejím správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěžovatelka může předpokládat, že stěžovatelka má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že jí bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatelky.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatelce na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o její kasační stížnosti, jakkoli negativně dotklo práv třetích osob, ani že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[15] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

[16] Nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé; svou podstatou se jedná o rozhodnutí předběžné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 4. října 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu